

Европейска политика за съдебно обучение

Европейското съдебно обучение е от значение за всички практикуващи юристи, като съдиите и прокурорите се ползват с приоритет. То има за цел изграждането у тях на компетентност за прилагането на европейската правна уредба. Доверието и разбирането между практикуващите юристи ще гарантира спазването на правата на гражданите и дружествата по ясен и последователен начин.

Съвместна работа за подобряване на европейското съдебно обучение

Вследствие на новите правомощия, предоставени на Европейския съюз с Договора от Лисабон, и с оглед привеждането в изпълнение на приоритетите, определени със Стокхолмската програма в областта на европейското съдебно обучение, през септември 2011 г. Европейската комисия публикува [☞ Съобщение, озаглавено „Изграждане на доверие в правосъдието в целия ЕС – ново измерение на европейското съдебно обучение“](#). Целта на съобщението беше да придаде ново измерение на европейското съдебно обучение и да предостави на още по-голям брой хора, работещи в сферата на правосъдието, достъп до висококачествено обучение в областта на правото на Европейския съюз.

По мнение на три четвърти от съдиите и прокурорите броят на казусите, свързани с правото на ЕС, се е увеличил с течение на годините. Ето защо възникна необходимостта от подобряване на обучението, предлагано на равнище ЕС, и от разширяване на неговия обхват. Почти половината от отговорилите съдии и прокурори разглеждат въпроси, свързани с правото на ЕС, поне веднъж на три месеца. Вследствие на това 65 % от съдиите и прокурорите смятат, че познаването на правото на ЕС и неговото прилагане е от практическо значение за тяхната работа (*резултати от проучване, проведено сред съдии, прокурори и съдебни служители в държавите – членки на ЕС, относно опита им със съдебното обучение: проучване на Европейския парламент* [☞ „Съдебно обучение в държавите – членки на ЕС“](#), 2011 г.).

Комисията си постави за цел **да предостави възможност на 700 000 души, работещи в сферата на правосъдието**, т.е. половината от работещите в тази сфера в Европейския съюз, да участват в **дейности по линията на европейското съдебно обучение до 2020 г.** посредством използването на всички налични средства на **местно, национално и европейско равнище**, съобразно целите на [☞ Стокхолмската програма](#).

Постигането на тази цел е **съвместна отговорност на всички участници в начинанието**. Държавите членки, висшите съдебни съвети, [националните](#) и [европейските органи за съдебно обучение](#) и юридическите професии на национално и европейско равнище трябва да **се ангажират** с интегрирането на правото на ЕС и на неговото прилагане в националните и местни обучения и с увеличаването на броя на дейностите за съдебно обучение по право на ЕС, както и на броя на участниците в тези дейности.

Предприемане на действия

Комисията **приканва държавите членки и юридическите професии** да следят за това **юристите да получават в рамките на кариерата си поне една седмица обучение за достиженията на правото на ЕС** и правните инструменти на това право.

Комисията **се ангажира да увеличи средствата** за европейско съдебно обучение, за да окаже подкрепа на **качествени проекти**, които биха имали по-голямо отражение на европейско равнище. Целта на проектите ще бъде обучаването на юристи по право на ЕС, включително развитието на електронното обучение. В новата многогодишна финансова рамка за периода 2014 – 2020 г. европейското съдебно обучение е обявено за приоритет, като целта е **до 2020 г. да бъде оказана подкрепа за обучението на над 20 000 юристи на година**.

Може да намерите информация за **финансовата подкрепа от ЕС** за проекти в сферата на европейското съдебно обучение на уебсайтовете на [☞ Генерална дирекция „Правосъдие и потребители“](#), [☞ Генерална дирекция „Конкуренция“](#), [☞ Генерал на дирекция „Миграция и вътрешни работи“](#) и [☞ Европейската служба за борба с измамите \(OLAF\)](#).

От 2013 г. Комисията оказва подкрепа за програма „AIAKOS“ – **двуседмичен обмен за новоназначени съдии и прокурори, организиран от Европейската мрежа за съдебно обучение (EJTN)**. Комисията ще разработи и допълнителни мерки чрез

насърчаване на спомагателната роля на **Европейския портал за електронно правосъдие** и изготвяне на **практически ръководства**, напр. относно методологиите на обучение и процесите на оценяване.

Освен това Комисията насърчава **публично-частните партньорства** като начин за разработване на иновативни решения за обучение. По-специално те могат да допринесат за разрастване на европейското съдебно обучение от гледна точка на броя на дейностите, които се предлагат, и броя на участниците в тях.

Комисията разработи модули за обучение относно прилагането на определени европейски законодателни инструменти. Те се предоставят безплатно и могат да бъдат адаптирани от обучаващите, които ръководят специализираните курсове на обучение, спрямо националния контекст и различните целеви групи. Те могат да бъдат намерени в рубрика „**Учебни материали**“ на портала.

Оценка на настоящото положение

Комисията публикува ежегоден доклад на английски език за участието на работещите в сферата на правосъдието в обучението по право на ЕС в Европейския съюз:

- [доклад за 2018 г\(2588 Kb\)](#)
- [доклад за 2017 г\(3019 Kb\)](#)
- [доклад за 2016 г\(1515 Kb\)](#)
- [доклад за 2015 г\(1742 Kb\)](#).
- [доклад за 2014 г\(1895 Kb\)](#),
- [доклад за 2012 г\(2265 Kb\)](#)., публикуван през 2013 г. ,
- [доклад за 2011 г\(512 Kb\)](#)., публикуван през 2012 г. ,

През периода 2013 – 2014 г. Комисията проведе **пилотния проект по европейско съдебно обучение**, предложен от Европейския парламент, за установяване на най-добри практики при обучението по право на ЕС на работещите в сферата на правосъдието. Резултатите са публикувани тук:

- **Проучване на най-добрите практики при обучението на съдии и прокурори**, възложено на Европейската мрежа за съдебно обучение (EJTN):
Докладът е на разположение на [английски език\(1619 Kb\)](#). Обобщението е на разположение на [английски\(593 Kb\)](#) и [френски език\(589 Kb\)](#).
Може да намерите информационните страници за добрите практики на обучение в рубрика „**Добри практики на обучение**“ на портала. Те ще помогнат на обучаващите и структурите, предоставящи обучение, на всички юридически професии да подобрят практиките си по въпроси като оценката на нуждите от обучение, методологията на обучение и оценяването.
- **Проучване на актуалното състояние на обучението по право на ЕС за адвокати**, възложено на Съвета на адвокатските колегии от Европейския съюз (CCBE) и Европейския център за съдии и адвокати към Европейския институт по публична администрация (EIPA):
Може да намерите доклада под формата на [интерактивно списание\(2857 Kb\)](#) и в [pdf формат\(1807 Kb\)](#) на английски език. Обобщението е на разположение на [английски\(1064 Kb\)](#) и [френски език\(1378 Kb\)](#).
Информационните страници за системите на обучение на адвокатите във всички държави – членки на ЕС, са представени в раздел „Обучение на практикуващите юристи на национално ниво“ на портала. Те могат да помогнат на националните адвокатски колегии и адвокатските органи да оценят образованието на всеки адвокат – кандидат, който желае да упражни правото си на свобода на установяване в ЕС.
Може да намерите някои от приложенията към доклада на английски език, като например [приложение В – резултати от консултацията\(2140 Kb\)](#) и приложение Н: [въпросник 1 за системите на обучение\(164 Kb\)](#) и [обясненията\(163 Kb\)](#) към него, [въпросник 2 за структурите, предоставящи обучение\(286 Kb\)](#), и [обясненията\(234 Kb\)](#) към него и [въпросник 3 за добрите практики на обучение\(190 Kb\)](#) и [обясненията\(62 Kb\)](#) към него.
Имате достъп до уебсайта на проекта [тук](#).
- **Проучване на актуалното състояние на обучението по право на ЕС на съдебни служители и насърчаване на сътрудничеството между структурите, предоставящи обучение на съдебни служители, на равнище ЕС**, възложено на консорциум, състоящ се от Европейския център за съдии и адвокати към EIPA, Justice Coopération Internationale (JCI, Франция), шотландските съдебни служби (Scottish Court Services, Обединено кралство), Центъра за съдебни науки (Centro de Estudios Jurídicos, Испания), Националната школа за съдии и прокурори (Krajowa Szkoła Sądownictwa i

Prokuratury, Полша) и Министерството на правосъдието и за Европа на Саксония (Staatsministerium der Justiz und für Europa, Германия):

Проучването е на разположение на [английски език\(1379 Kb\)](#). Обобщението е на разположение на [английски\(909 Kb\)](#) и [френски език\(893 Kb\)](#). Може да намерите и препоръките от проучването за подобряване на обучението на съдебните служители на [английски\(938 Kb\)](#) и [френски език\(950 Kb\)](#).

Може да намерите обобщение на основните задачи и функции на съдебните служители в ЕС в [тази таблица\(383 Kb\)](#). Подробното описание на задачите на съдебните служители във всяка държава членка скоро ще бъде публикувано на страниците на държавите членки на портала.

Описанието на системите за обучение на съдебните служители в държавите членки ще бъде публикувано в раздел „[Обучение на практикуващите юристи на национално ниво](#)“ на портала.

- **Проект за насърчаване на сътрудничеството между участници, работещи в сферата на правосъдието, засегнати от европейското съдебно обучение**, възложен на Европейската мрежа за съдебно обучение:
Докладът е на разположение на [английски език\(1499 Kb\)](#). Обобщението е на разположение на [английски\(631 Kb\)](#) и [френски език\(630 Kb\)](#).
Може да намерите информационните страници за функциите на съдебните мрежи на равнище ЕС във връзка с обучението в рубрика „[Европейски мрежи и структури за обучение](#)“ на портала.

Контекст

През 2006 г. Европейската комисия представи на Европейския парламент и на Съвета [Съобщение](#) относно съдебното обучение в Европейския съюз.

През 2008 г. беше приета [Резолюция](#) на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно обучението на съдии, прокурори и съдебни служители в Европейския съюз.

През 2009 г. Европейският парламент публикува [изследване относно укрепването на съдебното обучение в Европейския съюз\(553 Kb\)](#), на френски език.

Влизането в сила на Договора от Лисабон през декември 2009 г. предостави правно основание за извършването на дейности в областта на европейското съдебно обучение. В членове 81 и 82 сред мерките, необходими за укрепване на съдебното сътрудничество по граждански, търговски и наказателни дела, се предвижда „подкрепа за обучението на магистрати и съдебни служители“.

През декември 2009 г. Съветът прие [Стокхолмската програма](#), която отделя подобаващо място на европейското съдебно обучение за всички работещи в сферата на правосъдието.

В [Плана за действие](#) за изпълнение на Програмата от Стокхолм и в [Доклада](#) за гражданството на ЕС за 2010 г. Комисията обяви европейското съдебно обучение за приоритет. Европейският парламент също така систематично подчертава, че подходящото съдебно обучение допринася значително за подобряване на функционирането на вътрешния пазар и способства за това гражданите да упражняват [правата си](#).

В края на 2010 г. Комисията започна консултации със заинтересованите страни, сред които държавите членки, членове на Justice Forum и [Европейските мрежи и структури за обучение](#) и техните членове. Обобщение на констатациите от консултацията може да намерите [тук\(192 Kb\)](#).

На 13 септември 2011 г. Европейската комисия прие Съобщение, озаглавено „[Изграждане на доверие в правосъдието в целия ЕС – ново измерение на европейското съдебно обучение](#)“.

В заключенията си от 27 и 28 октомври 2011 г. относно европейското съдебно обучение ([на английски език](#)) Съветът по правосъдие и вътрешни работи насърчи ежегодното споделяне на информация с Комисията относно наличното обучение по право на ЕС и броя на обучените работещи в сферата на правосъдието и поиска от Комисията да обмисли изготвянето на годишен доклад за европейското съдебно обучение.

През 2012 г. Европейският парламент предложи пилотен проект в сферата на европейското съдебно обучение с цел да се допринесе за:

- установяване на най-добри практики за обучението на съдии, прокурори и работещи в сферата на правосъдието във връзка с националните правни системи и традиции, както и по право на Съюза,

- установяване на най-ефективните начини за предоставяне на обучение по право на ЕС и във връзка с националните правни системи на съдии, прокурори и работещи в сферата на правосъдието на местно равнище и насърчаване на диалога и координацията между съдиите и прокурорите в ЕС,
- насърчаване на структурите, предоставящи съдебно обучение в ЕС, да обменят идеи за най-добри практики и да ги разпространяват в рамките на ЕС, и
- подобряване на сътрудничеството между Европейската мрежа за съдебно обучение и националните институции за съдебно обучение. Това ще включва структури, предоставящи обучение, като Академията по европейско право, както и професионални организации на европейско равнище, като Европейската мрежа на висшите съдебни съвети, Мрежата на председателите на върховни съдилища в Европейския съюз, Асоциацията на държавните съвети и върховните административни съдилища в Европейския съюз и Мрежата на главните прокурори от върховните съдилища на държавите – членки на ЕС.

През ноември 2013 г. заместник-председателят Рединг произнесе реч на английски език в рамките на работния семинар на Европейския парламент на тема „[Обучението по право – основен инструмент за осигуряване на европейско съдебно качество](#)“.

През юни 2016 г. Европейската мрежа за съдебно обучение (EJTN) прие девет принципа за съдебното обучение, които да служат както за основа, върху която съдебната власт да управлява нуждите си от обучение, така и като рамка за структурите, предоставящи обучение, чрез която те да планират и провеждат обучението за съдии и прокурори. Принципите са посветени на въпроси като правото на съдебно обучение в работно време, отговорността да се предоставят необходимите ресурси, задължителното начално обучение при започване на кариерата, използването на съвременни методи на обучение и включването на техники и на въпроси, които не са от юридически характер, сред темите за обучение. Текстът на принципите и помощна информация можете да намерите тук на [английски](#) и [френски език](#).

Проучвания по темата

[Укрепване на съдебното сътрудничество в Европейския съюз\(1694 Kb\)](#), 2009 г., на френски език

[Съдебно обучение в държавите – членки на ЕС](#), 2011 г., на английски език

Работен семинар на Европейския парламент на тема „Обучение на практикуващи юристи – преподаване на право на ЕС и на професията на съдия“: [Модул I – Изучаване и достъп до правото на ЕС – някои най-добри практики](#) и [Модул II – Повишаване на взаимното доверие](#) (на английски език), 2013 г.

Тази страница се поддържа от Европейската комисия. Информацията на тази страница не отразява задължително официалната позиция на Европейската комисия. Комисията не поема никаква отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. За да се запознаете с правилата относно авторското право за страниците на ЕС, моля прочетете правната информация.

Последна актуализация: 15/04/2019